

Det kongelige kunnskapsdepartement
Postboks 8119 Dep.
0032 OSLO

Vår ref.:
2011/1 - 176/2012 /SISA

Deres ref.:
200900751

Dato:
04.01.2012

Høringsuttalelse - forslag til endringer i opplæringslov og privatskolelov - Nasjonal bestemmelse om lærertetthet i grunnskolen m.m.

Det vises til høringsbrev av 05.10.2011.

Nasjonal bestemmelse om lærertetthet i grunnskolen.

Farsund kommune ønsker en skole som arbeider målrettet for bedre læringsresultater basert på vurderinger av egne skoleutfordringer og kunnskapsbaserte tiltak som virker. Kommunen går mot forslaget om statlige detaljbestemmelser om lærertetthet.

En av kommunens viktigste oppgaver er å gi barn og unge en god utdanning. Det er bred enighet i kommunen om viktigheten av en god skole. Elevene skal ha en likeverdig opplæring. Farsund kommune mener at likeverdet først og fremst må ses i sammenheng med elevenes mulighet til å nå læreplanens mål.

Lærernes kompetanse og profesjonelle repertoar er viktig for læringsresultatene i skolen. Farsund kommune mener imidlertid at nasjonale bestemmelser om lærertetthet er et lite treffsikkert virkemiddel for å øke læringsresultatene i skolen. Regjeringen skriver selv i høringsnotatet at det generelt ikke finnes noen direkte sammenheng mellom lærertetthet og læringsresultater, men at redusert klassestørrelse eller økt lærertetthet i særlige tilfeller kan være gunstig for visse elevgrupper. Det refereres også til studier som viser at skoler oppnår ulike resultater selv med tilsvarende klassestørrelse. Det som med større sannsynlighet fører til økt læring, er endrede undervisningsopplegg. Farsund kommune ønsker å kunne benytte ressursene mest mulig målrettet for å bedre læringsresultatene. Hvilke tiltak som er viktigst å iverksette og hvordan lærerressurser skal fordeles mellom skoler og på den enkelte skole, bestemmes best lokalt.

I høringsnotatet vises det til overgangsprosjektet i Ny GIV der økt lærertetthet utnyttes til å organisere undervisningen på måter som bedrer elevenes resultater. Farsund kommune vil i den anledning bemerke at økt lærertetthet kan være en faktor, men vel så viktig er den friheten staten har innvilget seg selv i form av avvik fra opplæringsloven § 8-2 når det gjelder organisering av elevene. Det er et paradoks at samtidig som departementet

innvilger seg selv denne organiseringsfriheten, så foreslås det å redusere kommunens handlingsrom ytterligere ved å gi bestemmelser i samme paragraf om lærertetthet. Kommunene har etterspurt handlingsfriheten i forhold til § 8-2 og har fått avvik ved tilsyn dersom de ut fra eget pedagogisk skjønn har organisert elevene på Ny GIV-måter. Kommunen mener det er uholdbart at staten binder opp kommunene og så fritar seg selv fra de samme bestemmelsene for å få gjennomført god opplæring.

Lovendringen i 2003 ga kommunene et økt handlingsrom slik at kommunene og skolene selv kunne styre ressursfordelingen. Farsund kommune ønsker ikke en reversering av bestemmelsene i opplæringsloven, slik Regjeringens forslag om ressursnormering i praksis innebærer. Lovendringen ga mulighet til å organisere opplæringen med det sikte å forbedre læringsmiljøet og elevenes læringsresultater. Stortinget la til grunn at endringen ikke skulle brukes som innsparingstiltak. Tall fra KS viser at kommunene har fulgt opp dette og samtidig har brukt det handlingsrommet som ble gitt til en mer målrettet ressurstildeling til skolene og til å organisere skolene og klassene på en mer hensiktsmessig måte ut fra pedagogiske, sosiale og sikkerhetsmessige hensyn. Kommunen vil påpeke at departementet i St. meld. LL (2008-2009) "Læreren. Rollen og utdanningen", ga uttrykk for at det i 2020 vil være et underskudd på minst 2000 lærere. Kommunen mener også det er viktig å se forslaget om lærertetthet i sammenheng med forslaget om kompetanseregler for undervisning. Ser man disse to forholdene i sammenheng med kommuneøkonomien, er faren stor for at man innfører regler om både lærertetthet og kompetanse som det verken vil være økonomi eller tilgang på formelt kvalifiserte lærere til å gjennomføre.

Farsund kommune mener det er viktig at ressursene i skolen rettes inn mot skolens hovedoppgave, elevenes læring. Kommunen vil igjen vise til St. meld. nr. 19 (2009-2010) "Tid til læring" der hovedmålsettingen er å redusere byråkrati gjennom bevisst tidsbruk slik at ressurser kan konsentreres om skolens arbeid med å oppfylle sitt samfunnsmandat og skape gode resultater for elevene. Forslaget om nasjonal bestemmelse om lærertetthet i grunnskolen, bidrar ikke til dette. Problematikken forsterkes ytterligere dersom man ser forslaget i sammenheng med eventuelle kompetanseregler, jf avsnittet ovenfor. Dersom Regjeringen fremmer forslag om ny ressursnorm overfor Stortinget, mener Farsund kommune at den beregningsmodellen som gir størst handlingsrom til å fordele ressurser ut fra lokale behov, må velges. Det vil si normering på kommunenivå. En modell der ressursene bindes på skolenivå, vil innebære store problemer for kommunene i forhold til å videreføre og etablere kriteriebaserte ressurstildelingssystemer til skolene. Det vil i realiteten legge opp til en stykkprisfinansiering. En normering av lærertettheten på de nivåer som skisseres, innebærer isolert en styrket ressurstilgangen til grunnskolen. Farsund kommune vil verdsette en slik økt ressursøkning.

Farsund kommune mener at det er avgjørende at en slik styrking benyttes i den enkelte kommune slik at læringsresultatene blir best mulig. Det innebærer å jobbe helhetlig med: tilpassede pedagogiske opplegg, kompetanseheving for eksisterende lærere som både gir inspirasjon og evne til å mestre en skolehverdag i kontinuerlig endring og kompetanse og kapasitet til tverrsektorielt samarbeid. Kommunen legger til grunn at et eventuelt forslag fra Regjeringen er fullfinansiert.

Innføringstilbud for nyankomne minoritetsspråklige elever.

Lovforslaget om nytt ledd i opplæringsloven §§ 2-8 og 3-12 synes å forutsette at opplæringsloven § 8-2 ikke gir rom for innføringstilbud. Farsund kommune er uenig i dette. § 8-2 handler om hvordan undervisningen "til vanlig" ikke kan organiseres. Farsund kommune mener at bestemmelsen må forstås slik at innføringstilbud ikke faller inn under "til vanlig". Det er et tidsavgrenset tilbud for en avgrenset gruppe elever.

Farsund kommune mener videre at gjeldende bestemmelser om språklig tilrettelagt opplæring (opplæringsloven § 2-8/§ 3-12) allerede gir de nødvendige føringer for organiseringen av undervisningen av elever med annet morsmål enn norsk og samisk. Bestemmelsene gir føringer for både særskilt norskopplæring, morsmålsopplæring og tospråklig fagopplæring og omfatter også nyankomne elever. Sammen med prinsippet om tilpasset og likeverdig opplæring, forskriftsfesting av læreplanene og bestemmelsene om organiseringen av undervisningen i opplæringsloven kap. 8, gir dette kommunen det nødvendige handlingsrommet for å ivareta nyankomne elever. Farsund kommune støtter derfor ikke forslaget om ny bestemmelse i opplæringsloven §§ 2-8 og 3-12.

Oppsummering.

Grunnopplæringen er et kommunalt ansvar. Barn og unge skal få en utdanning som er egnet til å forberede dem til videre utdanning og for samfunns- og arbeidsliv. Ansvaret for grunnopplæringen inngår i kommunens oppdrag knyttet til å utvikle demokrati og deltakelse. Farsund kommune ønsker å underbygge et lokalt skoleeierskap basert på en kunnskapsbasert tilnærming om hva som gir elevene best mulig læring og utviklingsmuligheter. Økt lærertetthet står ikke nødvendigvis i et årsak – virkning - forhold til bedret undervisning og derigjennom bedre elevresultater.

Farsund kommune mener prinsipielt at hovedregelen om handlingsfrihet må være utgangspunktet, at lover og forskrifter må brukes med tilbakeholdenhet for å regulere eventuell innskrenkninger i denne, - ikke for å gi regler om hva som er tillatt.

Med hilsen

August Salvesen
Rådmann

Tore K. Haus
Kommunalsjef